

kiállítás népművelési része és a műsoros est rendezése Szabó Antal körzeti iskola-felügyelő, népművelési gondnok lelkes munkájáról és hozzáértéséről tanúskodott. K. G.

„Ezer év Pest vármegye földjén“

Pest vármegye Népművelési Bizottsága a népművelés huszadik évfordulóján e címen képekkel gazdagon díszített munkát adott ki Pest vármegye népe számára. A könyv a vármegye helyi történeti emlékeinek képekkel való megörökítése mellett ismerteti hazánk és a vármegye történetét. Célja az, hogy az egyénhez közelebb álló szülőföld történelmi emlékein át mélyítse el a magyarság történetének ismeretét és erősítse népünkben a hagyományok megbecsülését és az ősök tiszteletét. A 10 ívnél nagyobb terjedelmű és 152 képpel ellátott művet a vármegyei Népművelési Bizottság 4 pengős önköltségi áron bocsátotta a közönség rendelkezésére.

Komárommegyei hírek

Komárom Vármegye Dalosbizottsága már évek óta nagy súlyt vet a rendszeres énekoktatásra, a karvezetők kellő kiképzésére, a magyar dalban rejő nemzeti nevelőerő felhasználására.

E célból 5 napon énekoktatói és kar-nagyképző tanfolyamot rendezett Dunalmáson. Ezen 11 tanítónő és 20 tanító vett részt; részben már működő karnagyok; a többiek pedig a helyes felfogásnak megfelelő énekoktatást iskoláikban, leány- és fiúegyesületekben, az egyházi életben és a községek kulturális életében alkalmazzák.

Az előadásokat Pataky Mária dr., a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium népművelési osztályának zenei előadója, Török Zoltán dr. és Péter József zene-tanár, karnagyok és Wiesenbacher József népművelési titkár, karnagy tartották.

A tanfolyam hallgatói tanulmányaikról a záróünnepélyvel kapcsolatban elméleti és gyakorlati bemutatót tartottak. A bemutatón megjelentek: Reviczky István alispán, mint elnök, Serényi Antal tanügyi tanácsos, a kir. főigazgatóság képviselője és igen sok érdeklődő népművelő a vármegye területéről.

Az iskolán kívüli népművelés katonái gazdag eredménnyel tavoztak a taníró-nyamrol.

Komárom Város Iskolán kívüli Népművelési Bizottsága a magyar dolgozók számára *Munkásfőiskolát* állított fel, hogy keresztény, nemzeti és szociális alapon a munkásság szellemi életét arra a szintre emelje, mely a magyar munkásság értékének megfelel.

Ezen a Munkásfőiskolán kitűnő szakelőadók napjaink szociális kérdéseit, nemzeti hivatásunkat, a magyarság történelmét, az írók harcát a népért, neperoaldalmunkat, a munkás élet vitás kérdéseit, magyar állampolgári jogokat és kötelességeket, egészség- és csaiádvédelmet, művészet- és nonismeretet, számtani ismereteket, az időszaki gazdasági kérdéseket világítják meg.

Wiesenbacher József

Gömörország népművelési feladatai a mai időkben

Az iskolán kívüli népművelési munka tervszerűségének és egyöntetűségének biztosítása érdekében dr. Horváth Árpád, Gömör és Kishont vármegye népművelési bizottságának elnöke körlevelet adott ki, amelyben részletesen közli a jövő évi munkásságra szóló irányelveket. Bevezetőben az alispán megemlékezik a most folyó nagy háborúról:

„Messze az orosz sikságon az ezeréves Magyarország fennmaradásáért, a keresztény hit szabadságáért és az emberi kultúra eredményeinek védelméért folyik az ádáz küzdelem. Történelmet formáló erők tusakodnak ma. Mi, magyar népművelők nem nézhetjük tétlenül a világtörténelem új korszakának szédítően hatalmas kialakulását, hanem oktató-nevelő munkánkkal nekünk is szolgálunk kell az örök Magyarországot. Ezért az iskolán kívüli népművelés fontosabb ma, mint valaha, mert céljában és munkájában mindig igazodik az idők és az események nagyságához.“

Majd 9 fejezetben vázolja a népművelési feladatokat. Ezek közül az általánosabb részt az alábbiakban közöljük:

„*Népművelésünk célja és feladatai.* Az iskolán kívüli népművelésnek, mint társadalmi akciónak szélesebb értelemben az a célja, hogy a társadalom minden rétegének ismereteit mélyítse, műveltségét fokozza, az egyedet az emberi kö-

zösségbe benevelje, az egységes nemzet öntudatos tagjaivá képezze. Ezt az általános célt vármegyénk népművelésének elsősorban a két következő feladattal kell szolgálnia: Feltámasztani és megőrizni a magyar nemzeti szellemet, a nemzet érzését, s mindazt, ami magyar: ruhában, táncban, dalban, zenében és szokásokban. A másik feladatunk a mai viharos időkben a kételkedő hazafiúi lelkekbe hitet, reményt önteni, a félénkeket bátorítani, a csüggedőket vigasztalni, a cselekvések irányát kijelölni, az erőket tömörítve előkészíteni a társadalom minden egyes tagját a győzelem kivívására.

Népművelésünk anyaga. Megjelölt célnk és feladatunk leginkább történelmi és irodalmi előadásokkal érhető el. Ezért ismertetendő a magyar múlt a benne rejlő nagy tanulságokkal. Elsősorban a magyar hősök emlékének tiszteltben tartására alkalmas kérdéseket tárgyaljuk. Az első és a mostani világháború magyar katonáinak önfeláldozását és hősiességét vetítjük a hallgatóság elé szemléltető példákkal. Bizonyítsuk be a hallgatóság előtt azt is, hogy csak a saját erőnkben bízhatunk... Nem az emberek száma a döntő, hanem azok szelleme. (Azokat az írókat, költőket és művészeket tárgyaljuk, akikben a leghatalmasabban nyilatkozik a magyar nemzet alkotó szelleme. Tehát a népköltészet és népművészet termékeit, magát a népet ismertessük, amint dalol, tréfál, alkot, dolgozik vagy színházat játszik.

Az előadási, illetve tanítási anyag összeállításánál még mindig törekednünk kell arra is, hogy alkalmas legyen az a ház évén át hamis és tévtanokban nevelt lakosság lelkében az egységes magyar haza iránt szeretet ápolására, a cseh impérium gonosz emlékeinek kitérítésére.

Népművelési tevékenység szervezése. Az iskolán kívüli népművelési tevékenység messze kiható fontosságú s csak akkor lehet eredményekben gazdag, ha e tevékenység nem szórványos, nem ötletszerű és nem véletlen adottságok szerint helyenként, a legeldugottabb falukban és pusztákon is tervszerűen folyik. Reméljük, hogy vármegyénkben sem község, sem puszta nem lesz olyan, ahol a népoktatás nélkül maradna a tél folyamán.

Az elmúlt tanévekben egyes helyeken a szervezési kísérlet meddő maradt s látszólag egyes helyeken a népművelési tevékenység megszervezése lehetetlen volt. Kétségtelen, hogy nehézségek vannak, de az is bizonyos, hogy a nehézségeket le

lehet küzdeni, ha a szervező ügyes és nemcsak kötelességszerűen, hanem szeretettel, odaadással és mélyéges hivatásérzéssel veszi kezébe az ügyet. A kitűzött cél elérhetése érdekében törekedni kell arra, hogy a kulturális egyesületekkel a párhuzamosság helyett szoros együttműködés fejlődjen ki, már csak azért is, hogy az anyagi és erkölcsi (előadók) erők ne forgácsolódjanak szét.

Különösen gondot kell fordítanunk a leányifjúság nevelésére és továbbművelésére. Ezért a leányifjúság részére néhány előadás megszervezése kötelező. Minden helyen kötelező a felnőtt vegyes lakosság részére néhány előadás megszervezése.

De igyekezzünk még a helyi szellemi szükségleteknek megfelelő tanfolyamok megszervezésére is, mert eredményes oktató-nevelő munka csak (analfabéta, alapismereteket terjesztő, népművelési, közműveltségi, nótá-, ének-, nőnevelési, számolás-mérés-, helyesírás-, kisgazdaaszszonyképző, magyar nyelvi, szabó-varró, kukoricacsuhéfonási, szövő- stb.) tanfolyamokon folyhat.

Fokozott gondot fordítsunk a tanulmányi kirándulások rendezésére is, elsősorban vármegyénk történelmi, kulturális emlékeinek, intézményeinek, jellegzetes tájainak megismertetése céljából.

A helyi népművelési bizottságnak évenként kétszer kell gyűlést tartania. Az egyiket az évi munkaterv összeállítására céljából október hó 1. és 15., a másikat a végzett népművelési munka beszámolójának összeállítására céljából minden év április hó 1. és 15. közötti napok valamelyikén.

A népművelési tevékenység megnyitása ünnepélyes formában történjék.

Népművelési előadók. A népművelési munka nemcsak a tanítók és tanárok kötelessége, hanem az egész értelmiség minden tagjé. Ezért nyomatékosan felhívjuk elsősorban a kinevezett és megválasztott köztisztviselőket, hogy a szebb magyar jövő érdekében minél intenzívebben vegyék ki részüket a népművelés nemes munkájából. Hisszük, hogy készséggel és örömmel vállalkozik minden arra hivatott az alkotó nemzeti munkában résztvenni, nem kérdezve, hogy mi lesz érte a jutalom? Mert jól tudják, hogy bármennyi munkaáldozatot hoz is valaki, mindig mögötte marad annak az áldozatnak, amit annyi ezren és ezren életük feláldozásával raktak le a haza oltárára.

Or.